

Akif Emre mazlum Uygurlar'ın da gür sesi idi

Abdülhamit Avşar

<http://www.haberiyat.com/akif-emrenin-ardindan/avsar-akif-emre-mazlum-uygurlarin-gur-sesiydi>

26 Mayıs 2017

“Bu haftaki yazımda, Fenerbahçe Basketbol Takımının Avrupa Ligi şampiyonu olması sırasında yaşanan tablodan hareketle, insan yetiştirme ve kültür problemi üzerine düşüncelerimi paylaşmak niyetindeydim. Ne var ki 24 Mayıs günü yaşanan bir kayıp, konunun değiştirilmesi zarureti doğurdu. Evet, rahmet-i Rahman’a kavuşmuş olan Akif Emre’den söz ediyorum.

Akif Emre ile çok yakından tanışmıyordum. Birkaç kez çeşitli ortamlarda kısa sohbetler etme dışında yüz yüze çok fazla görüşmemiz de olmadı. Ancak Akif Emre, benim için, Doğu Türkistan konusundaki dik duruşu ve en zor zamanlarda verdiği destekler yönüyle ayrı bir yerdedi.

Doğu Türkistan meselesi Türkiye kamuoyu için her zaman ilgi duyulan bir konu olmasına karşın özellikle basında konjonktürel olarak farklı bakış açılarının ortaya çıktığına da tanık olmaktadır. Bu durum, meseleyi görmemezlikten gelmek şeklinde tezahür edebildiği gibi, kimi vakitler de, Çin’in yaydığı enfomasyona uygun yorumlar şeklinde ortaya çıkabilmektedir. Özellikle konuya geleneksel olarak sıcak bakması beklenen basın yayın organlarında böyle tutumların görülmesi çok daha dikkat çekici ve incitici olmaktadır.

Oysa Çin, uzun zamandır Doğu Türkistan’ın dinî, etnik ve kültürel yapısını değiştirmek için sistematik bir politika uygulamaktadır. Kamuya açık alanlarda uygulanan din üzerindeki sıkı denetimlerden ülkeye yoğun Çinli göçmen getirilmesine, Uygur Türkçesi ile eğitimin ortadan kaldırılmasından Kur’an öğreniminin şiddet yoluyla önüne geçilmesine, Ramazan orucuna konulan engellerden Uygurların mahalle mahalle, köy köy Çin’in iç bölgelerine tehcirine kadar çok yönlü asimilasyon, bir devlet politikası olarak hayat geçirilmektedir. Son birkaç ay içerisinde ise zulüm artık dayanılmaz bir hal almış ama Müslüman Uygurların haykırışına cevap, büyük bir sessizlik olmuştur/olmaktadır.

İşte Akif Emre, çoğu zaman gazetelere, yayın organlarına haber konusu bile olamayan/olmayan bu vahim gelişmeleri, tarih ve medeniyet şuuru olan bir aydın tavrıyla yazılarında ele almakta, mazlum bir milletin sesine her fırsatta tercüman olmaktaydı. Meselâ, İslâm tarihinin en az Buhara kadar, Semerkant, Bağdat, Gırnata kadar önemli bir şehri olan Kaşgar yıkılıp tarihî dokusu ortadan kaldırılmaya başlandığında en güçlü sesi o yükseltmişti. “Kaşgar, medeniyetimizin kadim şehirlerinden biri. Bağdat, Şam, İstanbul, İsfahan, Gırnata neyse Kaşgar da en az bunlar kadar medeniyet birikimimizi bugünlere kadar taşıyan ve yaşatan merkez şehirlerden biri. Batıda Gırnata, doğuda Kaşgar. Gırnata düştü ama Kaşgar hâlâ direniyor...” diyor ve bu kadim medeniyet merkezinin yok olması karşısında aydınların duyarsızlığını şu sözlerle eleştiriyordu “Kaşgar Yok Edilmeden” başlıklı yazısında: “Doğu Türkistan’ın yerine Sincan’ı tanıyan Türk bakışının ne Kaşgarlı Mahmud’u ne de Kaşgar’ın ‘şehr-i kadim’inin başına gelenleri takip etmeye mecali yok. Çin mallarının çöplüğüne boğulan tüketim iştihamızın kör ettiği okumuşlarımız bir medeniyeti temsil eden bu kadim şehrin Çin yönetimince yok edilmesini bile görececek ilgiden, dikkatten, bilinçten mahrum.”

Akif Emre, Türkiye coğrafyası dışındaki Türklere, kendi tanımlamasıyla, “İslamcı bakış açısının” tutumu karşısındaki rahatsızlığını dile getiriyor, sahip olunan ayrımcı bakış açısını düzeltmeye çağırıyordu. Ona göre, tüm dünya Müslümanlarını kucaklama iddiasında olanların Doğu Türkistan Türkleri söz konusu olunca takındıkları ilgisiz tavır Müslümanca bir yaklaşım olamazdı. Ona göre, “İslamcı söylemin en zayıf/ilgisiz olduğu alanlardan biri Müslüman Türk dünyası” idi.” Oysa İslamcılık iddiasında olanlar, ayırt etmeksizin, tüm dünya Müslümanlarına aynı yaklaşımı göstermek durumundadır. Ne var ki Türkistan söz konusu olduğunda bunu görmek zordur ve bu Türkiye’de İslamcı düşünceye sahip olanlar açısından önemli

bir açmazdır. Akif Emre, buradan yola çıkarak şu önemli soruyu gündeme getiriyor ve herkesi konu üzerinde yeniden düşünmeye davet ediyordu: “Türkistan neresi’ sorusunun içerdiği anakronik imadan ziyade ‘Türkistan neden unutuldu’ sorusu daha anlamlı geliyor. Bu soru etrafında hem Türkiye hem de İslamcılar açısından yeniden düşünmek gerek.”

Evet o, Uygurlar için hak ve adaleti temsil eden bir sestir. Allah rahmet eylesin, mekânı cennet olsun.”